मातृदेवोभव

कस्मिंश्चित् नगरे राघवः नाम कश्चित पुरुषः आसीत् । तस्य मातुः जन्मदिनम् आगतम् । जन्मदिनार्थं मात्रे पुष्पगुच्छं दातुम् इष्टवान् राघवः । माता तु अन्यस्मिन् नगरे वसति स्म । द्विशत -मैल् दूरे । तस्मात् पत्रालयद्वारा पुष्पगुच्छं प्रेषयितुं निश्चितवान् । कारयानेन पुष्पापणं गतवान् । यदा कारयानात् निर्गतवान् तदा सः आपणात् बहिः एकां रुदतीं बालिकां दृष्टवान् ।
पृष्टवान् च, "किमर्थं रोदिति?"
बालिका उक्तवती - "अद्य मम मातुः जन्मदिनम् अस्ति । तस्यै पुष्पाणि क्रेतुं मम समीपे धनं नास्ति"।
राघवः अनुकम्पया उक्तवान् - "रोदनं मा कुरु! अहं भवत्यै पुष्पाणि क्रीणामि।"
आपणं गत्वा स्वस्य कृते बालिकायै च पुष्पाणि क्रीतवान् राघवः। बालिका अतीव सन्तुष्टा ।
आपणात् निर्गमनसमये राघवः उक्तवान् -

"भवत्याः गृहं कुत्र ? अहं भवतीं गृहं प्रति नयामि।"
बालिका उक्तवती - "कृपया मम मातुः समीपं नयतु।"
तस्याः प्रार्थनाम् अङ्गीकृत्य कारयानेन बालिकां नीतवान्। बालिका एकस्य मन्दिरस्य सङ्केतं दत्वा तत्र नेतुं प्रार्थितवती।
"मन्दिरं किमर्थम ?" इति पृष्टवान् राघवः।
बालिका उक्तवती - "मम माता देवस्य समीपं गतवती। देवाय पुष्पाणि ददामि चेत देवः मात्रे दास्यति।"
राघवः शोकविह्वलः जातः। तां बालिका मन्दिरे प्रापय्य चिन्तितवान्, एषा बालिका अजीवितायै मात्रे अपि साक्षात् पुष्पाणि दातुं प्रयत्नं करोति। अहं तु जीवितायै मात्रे पत्रालयद्वारा पुष्पगुच्छं प्रेषयामि चेत पर्याप्तम् इति चिन्तितवान्।
अहो! अहं दुष्टः। एवं चिन्तयन् राघवः द्विशत-मैल् कारयानेन प्रयाणं कृत्वा .... साक्षात माता सह मिलित्वा, स्वयं पुष्पाणि तस्यै दत्तवान्।
मातृदेवोभव। पितृदेवोभव। आचार्यदेवोभव। अतिथिदेवोभव।